

Posamezna številka:
1 krono.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri v
daljini naslednjega dne ter stane
opisno 180 K, polletno 90 K,
četletno 480 K, mesečno 15 K.
Iskalci po dogovoru. Pri večkratni
objavi popust.

Naslov: na pripravi TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka:
1 krono.

UREDNIK* so nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, A. nad-
stropje. Telefon istovrst. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 21. Bilo podnovečeno ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Nakloni se ne vračajo.

Leto: II.

Maribor, torek 15. februarja 1921

Številka: 36.

Velike sleparije trboveljske premogokopne družbe.

Delavski izgredi v Tržiču. — Izid ljudskega štetja v Ljubljani. — Nuncija in Francija.

Slovenski Maribor

Maribor, 14. februarja.

Izid pravkar dokončanega ljudskega štetja je najusodnejši poraz nemških prelenzij po naši štajerski zemlji, kajti vrjel je za vselej stoletno laž o nemškem Marburgu. To mesto, o katerem še danes pišejo avstrijski in drugi nemški listi, da je nemško, o katerem je rekel sam dr. Renner, da nam ga prepusti v kompenzacijsko za koroško slovensko zemljo in za katero so zahtevali tudi Italijani, da se priključi Avstriji, to mesto je po ogromni štiripetinski večini slovensko in komaj po eni petini nemško.

Toda kako je vendar bilo mogoče, da je toliko desetletij veljal Maribor za nemško mesto? Kako je bilo mogoče, da je Avstrija pri svojih ljudskih štetjih našla v tem mestu toliko Nemcev? Na ta vprašanja je odgovor dokaj enostaven. Pod avstrijsko ero so bili v tem mestu vsi uradi nemški, bile so nemške vse šole itd. in zato ni čudno, da je tudi ostalo meščanstvo odtujevalo pod nasiljem svoje pravo pokoljenje ter se prištevilo in pri popisovanju upisavalo za Nemce. Pritisk in nezavednost sta stori- la to.

Že pred vojno smo trdili, da bi bilo iz Maribora treba odstraniti samo uradništvo, ki po ogromni večini ni bilo tu rojeno, ali vsaj ni bilo tukajšnjega pokoljenja ter ga zamenjati s sinovi in hčerami naše slovenske okolice in dežele pa bi iz nemškega Marburga čez noč nastal slovenski Maribor. In to se je sedaj po prevratu tudi zgodilo. Nemško importirano uradništvo in učiteljsko je odšlo in z njim je odšlo tudi nekaj zagrizenih nemških importancev drugih stanov in z njimi vsemi skupaj je odšel

za vedno tudi nemški Marburg, ostal pa je naš pravi slovenski Maribor.

Mestonemškega je zasedlo mariborske urade slovensko uradništvo, mesto nemških učiteljev so prišli v šole slovenski in uradi in šole so se izpremenile iz nemških v slovenske, z njimi pa tudi masa prej le pod pritiskom uradov in šol nemškega prebivalstva. Ljudje, ki so poprej narodno omrzeli in ki jim je bilo vseeno, kako so vpisani, ali za Slovence ali za Nemce, so se sedaj zopet spomnili svojih slovenskih očetov in mater in postali so, to kar so bili v rani mladosti — Slovenci. In Maribor je naštel med svojimi stanovniki 22.141 Slovanov in le bornih 6.512 Nemcev. Toda tudi ako bi preiskali pokoljenje teh 6.512 Nemcev, bi našli med njimi najmanj dve tretjine takih, katerih če že ne očetje, pa vsaj pradedi so bili Slovenci oziroma Slovani. ostali pa so se v Mariboru bodisi oni sami kot taki, bodisi njihovi starši ali pa pradedi preselili iz nemških avstrijskih in rajhovskih dežel. Pravih Nemcev s stoletnim pokoljenjem Mariborčanov pa bi nedvomno ne našli niti 100. Tako je izgledalo torej nemštvo Marburga.

Za kratko dobo naše vlade je ta rezultat ljudskega štetja naravnost sijalen in lahko si predstavljamo, kako bo izgledalo nemštvo Maribora pri prihodnjem ljudskem štetju čez deset let. Tedaj bo o nekdanjem „nemškem“ Mariboru le malo več pričalo, a čez 20 let, pri tretjem ljudskem štetju o Nemcih v Mariboru sploh ne bo več sledu. Generacija, ki bo izšla iz naših narodnih šol bo zavedna, ona ne bo več poznala mlačnosti, ne bo poznala več ne nemštva ne „internacionalizma“, a kar je glavno, da bodoča generacija bo tudi prežeta z državno idejo. Ljubila bo svojo narodno, samo-

stojno, neodvisno, močno in silno domovino Jugoslavijo. Nemški Marburg pa bo ostal le še daven spomin na nekdanje dni tujega gospodarstva in jugoslovenskega roblstva.

Delo Uprave za zaščito industrijske lastnine.

Uprava za zaščito industrijske lastnine je začela poslovati s tekočim letom ter izdaja prvega vsakega meseca svoj „Glasnik“, ki priobčuje vse zakone in navedbe, ki se nanašajo na predmete industrijske lastnine (patente, vzorce, znamke). V „Glasniku“ se tiskajo tudi navedbe tujih držav o predmetih industrijske lastnine, na judikatura, nastavljanje osebja uprave, objave v patentnih, vzorčnih in znamkinah zadevah.

Za izvrševanje svojega dela potrebuje Uprava zlasti pri izdajanju patentov sposobne tehnike. V to svrhu razpolaga Uprava z gotovim številom svojih stalnih članov — tehnikov, ki se bavijo z gotovimi tehničnimi strokami in v kratkem se bo njih število povečalo. Radi tega se opozarjajo interesi na možnost nastavljanja kot stalne člane v Upravi.

Razen stalnih članov je zlasti v spornih slučajih predvideno postavljanje začasnih članov, ki bodo imenovani z ukazom za pet let. Začasni člani se bodo imenovali iz krogov praktičnih tehnikov tako izmed državnih uradnikov, kakor iz privatnih industrijskih podjetij. Naloga začasnih članov bo, da dajejo na zahtevo Uprave svoje mnenje, da bodo člani odbora za pritožbe in izpodbijanja v slučaju morebitnih sporov.

Ravnatoko pameten, a malo vznevoljen se vrnem do voza, ki nas je potegnil skozi prijazni trg. Ob mitnici vprašamo, kedaj vozi popoldne vlak ter nam prijazni Korošci povedo, da ob 2. uri. No, smo si mislili, vsaj nekaj smo zvedeli ter podkupili našega voznika, da nas je za nekaj lepih kronic potegnil naprej do Remšnikovega jarka.

Ker sem imel zgovorjen sestanek za 6. uro zvečer na Kamniškem sedlu, poslovim se od dragih mi tovarišev, dogovorivši se z njimi, da se snidemo drugi dan popoldne na sedlu. Nekaj pozdravov v slovo, par krepkih stiskov rok in vrisov, pa sta se že odšurala tovariša naprej. Seveda sta morala preje voznika zopet malo pošpikati, pa kaj ne stori hribolazec vse, da mu ni treba iti peš po ravnem.

Krenem jo sam skozi Remšnikov graben, ob bistrem potoku Crne, po lani od koroške podružnice S.P.D. na novo markirani poti, ki je precej romantična, do Kupičeve soteske. Idilična je ta, od visokega gorovja obdana, na nekaterih krajih izstreljena soteska, skozi katero pada v skakalcih in slapčih potok Crna, ki spremlja človeka do zadnje hiše pod vrhom. Od tam je pot nekako enostavna, na nekaterih mestih celo jako strma ter se vspenja vedno višje in višje.

Začasni člani dobijo svojemu delu primerno posebno nagrado.

Ministrstvo trgovine in industrije se je obrnilo na razna ministrstva radi imenovanja začasnih članov, vendar je potrebno, da se o tem obveste tudi privatni strokovnjaki vseh tehniških strok, ki se zanimajo za poklic pri Upravi za zaščito industrijske lastnine, ker v državnih poklicih niso zastopani strokovnjaki tehničnih panog. Tehnične stroke, po katerih je razdeljeno delo Uprave, se razvidijo iz navedbe ministra trgovine in industrije z dne 17. novembra 1920 „Službene novine“ št. 267. Posebna izdaja uredbe in navedbe se dobi v knjigarni Gece Kona, kakor tudi „Glasnik“ Uprave za zaščito industrijske lastnine. Po naredbi ministra trgovine in industrije z dne 23. decembra 1920 se nastavi pri Upravi tolmači z nalogo, da prevajajo patentne spise iz tujih držav, ki se predložijo Upravi zaeno s prijavo inozemskih patentov. Ta posel bo obširen, radi česar se pozivljajo izobraženci, ki obvladajo tuje jezike, zlasti oni, ki poznajo tudi tehnično terminologijo, da se prijavijo Upravi za zaščito industrijske lastnine v Beogradu, Krunska ul. br. 14, ki jim bo dala detajlna pojasnila.

Začasnim članom so lahko imenovani tudi oni strokovnjaki, ki se nahajajo v Beogradu in se bodo pozvali na delo samo v slučaju potrebe, za kar se jim povrnejo potni stroški.

Za tolmače ni predpogoj, da stanujejo v Beogradu, ker se jim dostavljajo na stanovanje spisi, katere treba prevesti.

Naredba o zaščiti industrijske svojine je v prevodu objavljena v „Uradnem listu“ št. 1 z dne 5. januarja 1921.

Krasen pogled se nudi očesu, ko se ozre nazaj na koroško stran. Na em strani Pica in Orševa, na drugi strani se ponosno dvigata Ohir in Košuta ter pozdravljajo v slovo. Pa še nekaj časa po močvirnatih travnikih in gozdovih, po ilovnatih poti, mimo žuborečih potokov in konečno zagledam, kot kako mejo med Koroško in Štajersko — plot. Srce začne veselo biti, itoga pospeši utrjene korake in že sem na Pastirkovem vrhu (1534 m). Veselo zavriskam ter krenem naprej.

Skozi gozd vodi pot složno do pašnikov, večkrat je treba prekoračiti plote. Ko se gozd malo odpre, nudi očesu diven pogled na Savinjske velikane. Med mogočno masivno Mrzlo goro na eni, orjaško Ojstrico na drugi strani, leži krasna panorama, nad katerim se mora človek vzradoščati. Skoraj se nisem mogel ločiti od tega pogleda, mehek sem postal in nehoti sem začel prepevati „Lepa naša domovina“.

In vedno dalje skozi gozd me vede pot proti dolini, ob žuborečem pritoku Savinje, dokler ne dospem konečno v Logarsko dolino ter se vstavim malo v Piskernikovem zavetišču, ki je celo leto oskrbovano.

Kako naj opiše skromno pero krasote Logarske doline? Citirati hočem samo

B. Rotter:

Čez Koroško v Savinjske Alpe.

Bilo je lepo jutro 27. junija 1920 leta, ko smo se odpeljali, v svesti si lepih tur, z jutranjim vlakom iz Maribora v Sinčo vas. Ze med potom nas je vreme navduševalo ter smo bili tako razposajene volje, da smo zabavali cel oddelček železniškega voza. Saj smo pa bili tudi dovtipneži, da celo hudomušni smo postali. Delali smo sklepe, kedaj bomo na Jezerskem, kedaj v Češki koči ter izračunali naše prihode skoraj na minute.

Dospelvi z neumevno zamudo v Sinčo vas, vprašamo, ker ni bilo ozko- tirne železnice nikjer na izpregled, klub temu, da so naše čebule kazale že pol 11. uro, koliko časa imamo še do odhoda vlaka v Zelezo Kaplo. Pove se nam, da vozita samo dva vlaka, in sicer eden zjutraj ob pol 7. uri, a drugi popoldne ob 5. uri. Čakati da nam je pač do tega vlaka. To je bilo lepo razočaranje. Seveda je vsakdo potihoma kiel pametno uredbo, da ni pokvaril drugim voljo, a vsi trije smo bili enini, da naj vzame vrar tako krasne zveze, o katerih se tu v Mariboru ni nič zvedlo, čeravno je takrat ležala ta proga še v Jugoslaviji.

Treba je bilo torej iskati voz, kajti tri do štiri ure pešhoje po prašni cesti ob pripekanju solca ni za nas turiste, osobito če imamo kak lep načrt narejen. V Sinči vasi se nam je povedalo, da so se vsi popeljali z vozovi v Dobro vas na nek shod. Kaj nam je preostajalo, kakor prestavljanje naših krač v eno uro oddaljeno Dobro vas ter upati, da se nam vsaj tam posreči vjeti kakega do- brodušnega brata iz Korolana, da nas potegne s svojim brzim konjičkom do Kaple.

Dolgo smo iskali. A konečno se nam je vendar posrečilo dobiti voznika, ki nas je potegnil za ne previsoko ceno do našega cilja — Zelezne Kaple.

Povsem dobre volje, med vriskanjem in petjem smo dospeli okrog 1. ure popoldne tja. Da pa izvemo, kedaj moramo biti ob povratku na postaji, da ne bi žalostno gledali za puferji, katero posebno srečo imam osobito jaz mnogo- krat, izstopim iz voza ter se zaletim na postajo po informacije. Ker nisem našel tam žive duše, iskal sem po čakalnici vozni red, katerega slednjič najdem poleg blagajne. Pa glej ga šmenta. Vozni red je zavzemal sicer precejšen prostor, a imel je edino to napako, da se na njem ni nahajala proga Zelezna Kapla — Sinča vas.

Notranja in zunanja politika.

* Zmede na Irskem. Včeraj je napadlo 100 oboroženih mož vlak Mallew — Tralec na millstreetskem kolodvoru v grofovini Cork. V vlaku je bilo krog 30 vojakov, ki so bili obstreljevani. En vojak je bil ubit, krog 30 pa ranjenih. Kakor se javlja iz Bantryja, je naskočila v pretekli noči tolpa oboroženec vojašnico v Drimoleague ter streljala s puškami in razstrelilnimi snovi. Oblegovanci so se hrabro branili. Skoda je velika. Ko je došla pomoč, so napadalci pobegnili. — Porotno sodišče v Abo je objavilo razsodbo napram osnovateljem finsko-komunistične stranke, ki so bili obtoženi v pretekli pomladi veleizdaje. Obtoženci, 14 po številu, so bili kaznovani s težko ječo od 6—14 let.

* Francozi zasedli Aintabe. Francozi so se polastili dne 9. t. m. Aintabe, katero so turški nacionalisti trdovratno branili. Turki so sprejeli vse francoske pogoje.

Zanimivosti.

Lopov pred univerzitetno komisijo. Na neki praški pošti je bil nastavljen kot uradnik 25 letni Josip Saal. Toda skromno življenje uradnika z majhno plačo mu ni ugajalo, posebno, ker je videl krog in krog sebe, kako drugi svet veriznikov, tihotapcev, tatov, defraudantov itd. živi v razkošju. Zakaj ne bi šel tudi sam med ta svet, si je mislil in sklenil, da izrabí prvo ugodnejšo priliko. In ni mu bilo treba dolgo čakati. Taka prilika je prišla. Poneveril je 785.000 K ter izginil brez sledu, dokler niso sedaj v Mohaču aretirali nekoga človeka, ki se je izdajal za Ukrajinskega dijaka Ivana Petriševiča iz Ušhoroda, ki pa je bil sumljivo podoban Saalu. Ker je izjavil, da stanuje v Smichovu pri Pragi, je bil odveden v Prago. Toda zagovarjal se je tako izborno, da mu niso mogli drugače do živega nego, da so ga postavili pred univerzitetno komisijo, kjer naj dokaže, da je res slušatelj medicine. Toda pred komisijo je molčal. Izkazalo se je, da nima niti pojma o medicini in tako mu ni bilo mogoče storiti drugega, nego priznati, da je res Saal. Po priznanju je tudi povedal, da je za poneverjeni denar kupil na Ovosnem trgu v Pragi

nekaj kitic pesnika Z. L. Mozirskega, ki jo opeva sledeče:

Ni Bog nam dal ne srebra ne zlata,
imena ne slovečega široko,
a dal nam v last je krasen kos sveta,
ki blagoslovil ga je z dobro roko.
Ta solnčnojasni svet, ta svet krasan,
cvetoča ti Savinjska si dolina,
ki vsak s plamtečim srcem ti je vdan,
kdor zvati tvojega se mora sina!
Savinja bistra, kakor rib oko,
srebrn je pas krog vitke ti sredine,
in dija dem, ti venčajoč glavo:
Savinjske snegokrite so planine.

Da, res krasna je ta dolina, komaj se opoji oko ob slapiču ali gorskem velikanu, že zagleda gruzega in tretjega, a višek vžitka se ima, ko se zagleda Slap Rinka. Ne morem se ločiti od tega pogleda. Kakor mogočni pajčolan pada voda iz višine 80 m v dveh, treh ali več curkih, ki se pršijo in kažejo vsak trenotek drugo, lepšo sliko. Dolgo sem občudoval to krasoto narave, a konečno jo krenil po od S.P.D. nadelanem potu navzgor nad slap. Z brvi se vidi krasen pogled na dolino, pozdravim Ojstrico in Veliko Planjavo. Vzradošenemu očesu se nudi tudi v pobočju marsikaka lepa planinka, poželenje me prime, rad bi splezal po njo, a pogled na uro me brzda, hitro jo mahnem navzgor. Skoraj sem na Okrešlju (1400 m), kjer me prijazni in in lepo zgrajeni Frischaufov dom vabi k vstopu.

(Konec prih.)

bar „Cigale“ za katerega je dal 500.000 kron, a za vino in drugo zalogo 100.000 K. Bar je prepustil njegovi ljubici Sprancovi, sam pa je kupil za 20.000 K od nekoga žida legitimacijo ukrajinskega dijaka ter odšel v Munkač. Je pač nevarno, hrepeneti si v svet, v katerega človek ne spada.

Dnevna kronika.

— Čudna zveza. Odkar so klerikalci odgospodarili, se vežejo z Radičevci, komunisti in raznimi podobnimi veleizdajalci. Temu zgledu stranke sledi tudi „Straža“. Zadnji čas se namreč opaža sumljiva zveza med „Stražo“ in obema cunjema v Ljudski tiskarni. Vse tri nas napadajo skoro z istimi besedami in „Straža“ se hudi celo, da „Enakost“ in „Volkstimme“ ignoriramo ter jim ne odgovarjamo na napade. Nas to ne vznemirja, saj tudi pes laja v mesec, a mesec mu ne odgovarja.

— Zatirani. Klerikalci se čutijo v naši narodni državi zatirani ter pravijo, da se jim godi slabše, nego našim bratom v Italiji in v Avstriji. Nemcem, ki se čutijo v Jugoslaviji zatirani, je prosta pot v Avstrijo, naj se tudi „Straža“, ako se čuti v Jugoslaviji zatirana, preseli v Vatikan k svojemu vrhovnemu šefu. Jokal ne bo za njo nihče.

— „Straža“ hoče biti tudi narodna! V zadnji številki namreč piše pod „Nacionalizacija“ med drugim tudi sledeče: G. dr. Reismanu smo hvaležni, da je pripomogel z obelodanitvijo omenjenega članka do jasnosti. Smo vsaj zvedeli, da vodijo židovska podjetja ob naši severni meji nemški ravnatelji in nemško-židovski upravni svetniki, katerim služijo razni jugoslovanski žepoljubi“. Dejansko seveda kaže „Straža“ svojo hvaležnost na ta način, da radi tega članka dr. R. napada.

— Država — bog. „Straža“ je v petkovi številki odkrila do golega klerikalni patrijotizem. Vedeli smo sicer že dolgo, da so klerikalci patrijoti le toliko časa, kolikor časa jim ta patrijotizem nese. V Avstriji so bili dobri patrijoti, ker je sedel na prestolu Habsburžan, verni hlapec Rima; v Jugoslaviji so bili tudi patrijoti, dokler je vladal v Beogradu vsemogočni dr. Korošec, sedaj pa, ko se je s pomočjo ostalih bratov in z lastnim spoznanjem tudi v Sloveniji bivajoče ljudstvo rešilo klerikalnih diktatorjev in rimskih hlapcev ter so ti ostali šibka in brezpomembna manjšina, sedaj pa so naenkrat vrgli preč ves patrijotizem ter postali zagrizeni sovražniki države. Nas to niti ne preseneča, niti ne moti, naj le ostane njihov bog katoliško vulgo klerikalno prepričanje, nam pa bo ostal najvišji ideal in če hočejo tudi bog, naša država, za katero so umirali naši pradedi in za katero smo tudi mi prelivali kri. Država, da, država nam je ideal, a katoliško, pravoslavno, muslimansko, židovsko in druga prepričanja so za nas stvar vsakega posameznika, s katero nimamo kot celota ničesar opraviti.

— Slovenski dialekt. List slovenskih renegatov „Enakost“ hoče postati sedaj naenkrat nacionalno slovenski. V zadnji številki se strastno hudi nad tem, da neka beograjska odredba nazivlje govornice v Sloveniji slovenski dialekt. Gre pa v tem celo tako daleč, da zahteva tudi od vas, da bi se radi tega vznemirjali. Da ji bo jasno naše mnenje, ji povemo, da mi ne poznamo nikakih Slovencev kot narod, kakor tudi ne poznamo ne Hrvatov, ne Srbov. Slovenci so nam le oni naši rojaki, ki prebivajo v Sloveniji, Hrvti oni, ki prebivajo na Hrvaškem, Srbi oni, ki prebivajo v Srbiji, Bosanci oni, ki prebivajo v Bosni itd. Pa tudi slovenščino smatramo le za eno izmed jugoslovenskih narečij ali dialektov. Če je to renegatom okrog „Enakosti“ in „Volkstimme“ prav ali ne, to nas ne briga in jih tudi ne bomo vprašali za poduk.

— Mestnemu pogrebniemu zavodu. (Glas iz občinstva). Množijo se pritožbe o horentnih zahtevah pogrebnega zavoda tudi pri najnižjih vrstah pogrebcev. Za pogreb V. razreda, torej čisto priprost, se zahteva 1390 K. Umestno bi torej bilo, da bi mestni pogrebni zavod v ča-

sopisih objavil cenik od najvišje do najvišje vrste z vsemi običaji, da si zamore občinstvo v slučaju potrebe izbirati vrsto in se tako obvarovati vsakega presenečenja. Torej v javnost s cenikom!

— Preziranje Slovencev. Prejeli smo: S ozirom na to notico v Vašem listu št. 27 z dne 4. februarja 1921 o lovskem plesu pri Sv. Lovrencu na Pohorju Vas prosimo popravka, da ni namenoma izostal na slovenskem vabilu dostavek, da so pri vlakih vozovi na razpolago, temveč se je v tiskarni izrecno naročilo, da mora biti besedilo na vabilih v slovenskem in nemškem jeziku popolnoma jednako in tudi dostavek glede vozov na obeh, da pa je tiskarna to opustila pomotoma. Tako v veseljem odboru kakor tudi pri prireditvi sami so bili Slovenci v ospredju in se ničesar ni zgodilo, kar bi moglo žaliti narodni čut. Veselični odbor.

— Sestanek zaupnikov Narodnega Sveta. V nedeljo dopoldne se je v Citalnici vršil zaupen sestanek, na katerem je poročal prof. Ribarič marsikaj zanimivega in javnosti neznanega iz zgodovine rapalske pogodbe. Poročilo se je bavilo tudi z narodno obrambnim delom Matice, priporočali so se nekateri dobri nasveti v svrhu razširjenja delokroga in večjega zanimanja za Matico. To je bil zaupen sestanek, pravzaprav zaupnikov Narodnega sveta; a če se ne motimo, se je sestanka udeležilo več vabljenih članov Matice, kakor pa zaupnikov Narodnega Sveta, o katerega obstoju je javnost premalo poučena.

— Okrožna organizacija Samostojne kmetijske stranke za Stajersko je imela v soboto dopoldan v spodnji dvorani restavracije „Maribor“ zborovanje, katerega se je udeležil tudi poslanec Kirbiš. Govorila sta med drugim tudi celjski tajnik g. Sancin ter g. Jurkovič iz Ljutomer. Razpravljalo se je predvsem o sedanjih političnih situaciji ter o agrarni reformi.

— Zgodovinsko društvo je imelo v nedeljo dopoldne v Narodnem domu svoj občni zbor. Najprej je predaval g. prof. Dr. Capuder o razvoju kartografije ter o slovenskem kartografu Bl. Kocenu, čigar stoletni rojstni dan smo pravkar obhajali. Iz tajnikovega poročila povzamemo, da šteje društvo sedaj 402 člana, med temi v Mariboru samo 65. Društvo izdaja svoj „Casopis za zgodovino in narodopisje“, oskrbuje arhiv in muzej ter upravlja knjižnico. Tiskarski stroški za „Casopis“ so se tako pomnožili, da je moral občni zbor zvišati letnino od 10 kron na 10 dinarjev. Arhiv obsega 70 listin in 70.000 listkov osebnih in krajevnih podatkov. Društveni muzej se je preselil v mestno poslopje v Cankarjevo ulico, kjer je odstopilo „Muzejsko društvo“ v ta namen eno sobo. Največjo vrednost pa ima društvena knjižnica, ki bi naj postala javna študijska knjižnica, če bi le dobila primerne prostore in človeka, ki bi jo upravljal.

— Glede združitve Zgodovinskega in Muzejskega društva še pogajanja niso zaključena. — Društvo je ustanovilo tudi Trstenjakov sklad za podpiranje mladih historikov pri nabiranju arhivalnega gradiva. Sklad znaša sedaj 6585 K. — Izdajo Strehljeve historične slovnice slovenskega jezika je prevzela Slov. Matica v Ljubljani. Priglasilo se je 257 naročnikov. Po blagajnikovem poročilu so bile volitve: Predsednik je g. prof. dr. Fr. Kovačič; odbor je ostal po večini kakor doslej. — Pri slučajnostih sta bila izvoljena za častna člana dosedanji dolgoletni velezaslužni predsednik g. dr. Turner in senior naših zgodovinarjev g. dr. Franc Kos, čigar najimenitnejše delo je „Gradivo za zgodovino Slovencev“. Občni zbor je sprejel oba predloga z velikim odobravanjem.

— Ukinjenje sprejema 20-dinarskih bankovcev pri poštnih uradih. Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani objavlja nastopni razglas: Po naredbi ministrstva za pošto in brzojave od 11. t. m., št. 6709, smo sprejemanje 20-dinarskih bankovcev pri podrejenih uradih danes ukinili. Uradi imajo nalog, da napotijo občinstvo v svrhu zamenjave takih bankovcev k podružnicam Narodnih bank.

— Zborniški dan. V sredo dne 16. februarja se vrši trgovski in obrtni zborniški dan v Mariboru, Jurčičeva ulica 8, 2. nadstropje. Uradne ure od 9. do 12. ure.

— Družinski večer Sokoia v nedeljo večer v Narodnem domu je bil zelo dobro obiskan. Po zanimivem predavanju dr. Kovačiča o Strossmajerju in svojih utisih iz bivanja v južni Srbiji, je sledila prosta zabava. Tega lepega večera se je udeležilo tudi mnogo naših častnikov.

— Sekcija za tujski promet. Kakor se doznava, se bo ustanovila pri trgovskem ministrstvu sekcija za tujski promet. Ta projekt se bo predložil v eni prihodnjih sej ekonomsko-poljedeljskega ministrskega komiteja.

— Verski pouk na Češkem. „Prager Tagblatt“ poroča: Po vladnem programu o ureditvi odnošajev med državo in cerkvijo se ne dovoli verski pouk ne kot obligaten in tudi ne kot neobligaten predmet. Vsaki pouk naj bo namenjen le družinam in ako žele starši, naj se otroci poučujejo v njihovi konfesiji od duhovnikov izven zakonitega šolskega pouka. Privatne šole z izrazito verskim značajem ne bodo dovoljene; istotako ne zasebne šole cerkvenih redov.

— Nadaljne demonstracije proti „Reignu“ na Dunaju. Iz Dunaja se nam poroča: Včeraj zvečer je demonstriralo krog 500 oseb pred začetkom predstave Schnitzlerjevega „Reigna“ v Rotenturmstrasse s pfuj klici napram uprizoritvi. Varnostni organi so razpršili demonstrante, pri čemer so bile štiri osebe aretirane.

— Nove železniške zveze v Sloveniji. Ljubljansko železniško ravnateljstvo je predložilo prometnemu ministrstvu predlog za graditev železniških zvez Brežice — Novo Mesto in Straža — Vinica — Brod.

— Steparija pri državnih dobavah. Odbor za državne dobave V Beogradu je sklenil, odrediti preiskavo napram H. Kastlu, šefu pri oddelku za mineralna olja v prehranjevalnem ministrstvu, ker ga obtožuje, da je nakupil na državni račun 100 vagonov bencina po 10 dinarjev za kilogram v dobi, ko se je lahko kupilo bencin po uradni določbi po 5 dinarjav za kg. Država utrpí pri tem škodo 4.000.000 dinarjev.

— Velik škandal v Veliki kavarni. V nedeljo zvečer je v Veliki kavarni sedela večja nemška družba žensk najbrže Gradčank, in Hrvat Himelreich Vladimir. Nemke so v zahvalo, da jih redimo, zabavljale čez Jugoslavijo, Hrvat jim je pa pomagal. Ko se je neka Nemka posebno žaljivo izrazila, je Hrvat izustil tako ostudne besede, da jih ne moremo ponavljati, vsebujejo pa skrajno žaljenje Nj. Veličanstva kralja Petra. Ko je vinjenega Hrvata nekdo od sosedne mize opozoril na nedopustnost takih izrazov, je Hrvat, namesto, da bi se bil vsaj zdaj kesal, še izrecno in glasno potrjeval, kar je preje izgovarjal, češ: „er ist aber.“ V tem hipu je dobil že kozarc vode v obraz, na kar so se gostje dvignili. Nastal je pretep, kateremu je policija napravila konec s aretacijo Hrvata. Himelreich je star 23 let, doma iz Osjeka, brivec po poklicu, stanuje v Studencih, Obrežna ul. 2.

— Samomor. Davčni uradnik Franc Mihelič, bivajoč v Studencih, se je v ponedeljek ob 1. uri po noči ustrelil v srce. Ko je prišla rešilna postaja, je bil Mihelič že mrtev.

— Umor na Zavrhu pri Sv. Lenartu. Andraž Malek, viničar na Zavrhu pri Lenartu v Slovenskih Goricah, je pred nekaj dnevi v prepiru svojo ljubico Marijo Brandsteter iz Zavrha vrgel v mlako, kjer je nesrečnica, ki se je nahajala v nosečem stanju, utonila. Brandsteterjevo so našli v ponedeljek.

— Aretirani invalidi. Znani Pajnik (invalid na levi roki) je bil v soboto aretiran, ker je vojaškim novincem pri govarjal, naj ne gredo k vojakom, češ: to le imam jaz od tega — pri čemer je pokazal svojo pohabljeno levo roko ter se skliceval tudi, da mu država plača samo 60 K na mesec.

Izgubljena broša. Mladenč, kateri je vzel v soboto zvečer v Stolni ulici mladi deklici iz rok najdeno zlato okroglo brošo, se opozarja, da odda brošo takoj v našem uradništvu, drugače se zadeva javi policiji, ker je oseba že izsledena.

Kultura in umetnost.

+ Dramatična šola. Prihodnje ure v sredo od 6.—9. zvečer, v nedeljo od 9.—12. dopoldan. Gojenke in gojenci se še sprejemajo. Milan Skrbinšek

+ „Njiva“. Izšli sta prvi dve številki v dvojnem zvezku, na 44 str., s trdim omotom in v okusni zunanji obliki. Vsebinska: Albert Kramer: Prve borbe v ustavotvorni skupščini; Metod Dolenc: Smernice za izenačenje kazensko-pravnih zakonikov po naročilih zakonodajnega sveta v Beogradu; M. Brezigar: Naša zunanja trgovina leta 1919 in 1920; France Feber: Znanost in vera. Pregled je izredno bogat in obsega najaktualnejša vprašanja iz zunanje politike, gospodarstva, socialne politike, kulture itd. Na platnicah je zabeležen dnevnik najvažnejših svetovnih dogodkov. Aktualnost, ki jo je „Njiva“ uvedla že v svojem prvem izdanju, bo tvorila tudi znanprej posebni karakteristikon te naše razumništvu tako potrebne in zato vsem dobrodošle publikacije, ki hoče referirati o vseh za nas važnih vprašanjih strogo stvarno s stalizma slovenskega napredno mislečega razumnika. Uprava je „Njivo“ razposlala na številne naslove. Naročnina se poravnava po položnici, nakaznici ali pa pri upravi (Sodna ulica 6). Pričujoča dvojna številka stane 15 K, navadna številka (na 24 straneh) 8 K, celoletna naročnina 120 K, za naročnike Jutra pa samo 60 K letno. Prihodnji številka izide na 24 straneh dne 15. februarja in bo istotako raznovrstna, kakor prva.

+ Ljubljanski Zvon. Pred nami je 1. letošnja številka naše prve književne revije „Ljubljanski Zvon.“ „Zvon“ je dobil novo lepo naslovno stran ter se je tudi vsebinsko izpopolnil. Prva številka prinaša: Janko Samec: Ob Adriji. — Ivo Šorli: Zgodbe o nekaterih krščanskih čednostih in nečednostih. — D. D.: Iz megle v luč. — Dr. Iv. Prijatelj: Duševni profili naših preporoditeljev. — Alojzij Gradnik: Kako te čakam. — Iv. Zorec: Njiva pot. — Miran Jarc: Poletje. — Sophokles: Kralj Aidipus. — Miran Jarc: O novejši srbohrvaški literaturi. — Alojzij Gradnik: Oslavje. — Vilko Mazzi: Prepevčana pot. — Gustav Strniša: Kozmopolitična. — Lovro Kuhar: Borba. — Alojzij Gradnik: Noč v Meduni. — Marija Kmetova: Meditacija. — Pastuskin: Tvoje oči. — Književna poročila. — Kronika. — Nove knjige. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

+ Plamen. Izšla je tretja številka s sledečo vsebino: Ivan Zarec: Zmote in konec gospodične Pavle. — T. S. Finžgar. — Dr. Otokar Rybar: „Wien“. — Splenoh: Blaga srca. — Fran Pogačnik: Tak sivo, megleno nebo. — Ivan Albreht: Jutro je jasno. — Proglas političnega društva „Edinost“ rojakom v neodrešeni domovini. — Fran Pogačnik: Refleksija. — J. Suchy: Črtice iz francoske revolucije. — J. S. Orel: Pasti in Zanke. — Fran Pogačnik: Hrepenjenje. — Dr. V.: Nekoliko o dieti in o prebavljivosti raznih živil. — Iz Bele Krajine. — Radivoj Peterlin. — Petruska: V kujeju. — J. S. Turgenjev — Pogačnik: Pesmi v prozi. — Ivan Albreht: Pesem. — Organizacija „Jugoslovenske Matice“. — Poleg tega prinaša plamen 12 slik. Posamezna št. stane 6 K. Uprava se nahaja v Ljubljani, Kongresni trg št. 19.

+ Sport. Izšla je 7. številka, ter prinaša: Etbin Ravnikar: Misli k poročilu naših odposlancev pri Olympiadi a horse show v Londonu l. 1920. — Važnost lahke atletike v l. 1921. — Nogomet in zensko. — Berlinska sportna univerza. — Josko Gorec: Kolesarska terminologija. — Dm. Polj. Poleg tega ima 5 slik.

+ VI. Čorović: Rasa in vera v srbski prošlosti. Zbirka političnih, gospodarskih in socialnih spisov VIII. zv. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1921. Cena 16 K, po pošti

1.50 K več. Brošura prinaša nastopno predavanja beogr. vseučiliškega profesorja Čorovića. V njem je ostro očrtan glavni, nam dostikrat nerazumljivi problem srbske duševnosti ter jedro narodnega in državnega mišljenja srbskega plemena. Spis, ki je ograjen na zgodovinskih podatkih, je izredno zanimiv, živahen in podučen. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V pondeljek 14.: „Mladost“, gost. v Ptuj.
V torek 15.: „Mladost“, ab. C-20.
V sredo 16.: „Jesenski manever“, ab. B-21.
V četrtek 17.: „Misel“, ab. A 22.
V petek 18.: Zaprto.
V soboto 19.: „Otroška tragedija“ in „Vsi Ljenka“, ab. B-22.
V nedeljo 20.: pop. ob 15. uri „Pri belem konjičku“. Zvečer „Amaconke“, izven ab.

Sokolstvo.

o Seja odbora JSS se vrši 26. in 27. februarja v Ljubljani v dvorani mestnega magistrata. K seji odposlje vsaka župa po enega zastopnika.

o Legitimacije in znaki. Radi ne pričakovanih ovir se je razpošiljanje legitimacij in znakov nekoliko zakasnelo. Bratska društva prosimo nekoliko potrpljenja. Društva, katere še niso naročila legitimacij, naj to takoj store.

o Sokolski koledar za leto 1921 je razprodan. Bratska društva, ki so dobila koledar pozivljamo, da čimprej poravnajo račun.

o Sokolič. List za naraščaj. Izšla je prva številka s sledečo vsebino: 1. Sokoliču. 2. Našim čitateljem. 3. 3. februarja leta 1915. 4. Mladina v sokolske telovadnice. 5. Sokolskemu naraščaju. 6. Zgodovina telovadbe. 7. Proste vaje za ženski naraščaj za leto 1921. 8. Glasnik. List stane letno 36 K. Bratska društva pozivljamo, da naroče list in da ga širijo med mladino. Društva naj naroče tudi po več iztisov skupno ter naj potem razdelijo list med naraščaj. Opozorjamo zlasti na proste vaje za naraščaj, ki so objavljene v tej številki.

o Nove sokolske knjige. V založbi Saveza je izšla nova knjiga: dr. Ljudevit Pivko: Kratka metodika telovadbe ter stane 10 K. Dalje dr. Lj. Pivko in Adolf Schaup: Telovadba. Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telesnih vaj po Tyrševem sistemu. Stane 20 K. Zadnja je izšla v založbi Slovenske šolske matice ter se dobiva istotako pri Savezu. Obe knjigi sta nujno potrebni za vsakega vaditelja. Vsako društvo jih mora imeti v svoji društveni knjižnici.

o Sokolsko društvo v Studencih priredi 2. aprila v Mariboru telovadno akademijo. Pripravlja se izreden program. Ker je čisti dobiček namenjen za „Sokolski dom“, se prosijo druga narodna društva, da upoštevajo to prireditve. Odbor.

Vreme.

○ Meteorološko poročilo. 13. febr. zveč. Severnik (Svzh) je včeraj še nadvladal jugovzhodnika, barometer, ki je od noči 11. febr. do včeraj opoldne že padal, se je proti poldne včeraj ne pričakovano zopet dvignil ter obdržal na 741. 5. Nadvladujoči severnik je razgal lahno pooblačitev včeraj dopoldne in je prinesel jasno, solčno vreme popoldne ob nizki temperaturi +1 C, ki je v noči padla na 5 pod ničlo. — 13. febr. se je v jutranjih urah pojavil že stoječ pod vplivi kritičnih dni prihodnjega tedna. Pooblačitev dopoldne intenzivnejša ko včeraj, s predznaki kritičnih pojavov na jugu ter večjih, krajevno še neizvidnih snežnih viharjev. Popoldne solčno, deloma megleno, barometer zopet pada (do 739.5 ob 22. uri), temperatura zj. — 3 C, opoldne +1 C, zvečer pooblačitev. Vremenska napoved: oblačno, vetrovno, krajevno viharno s snežno padavino.

Sodišče.

200.000 premoženja — pa krađe. Res nenavaden slučaj: Miha Zavec iz Podvincev je obtožen, da je kradel konjske in kravje komate po ptujskem okraju ter jih spravljal preko meje na Hrvatstvo, da jih ondi spravi v denar. Ugotovilo se je, da je vkradel 4 konjske in dva kravja komata. Pri sodišču vprašan po njegovem premoženju, je odgovoril, da je vredno 200.000 K. Pa kako, da je kljub temu kradel? — Bil sem v veliki stiski in potrebi. L. 1917 sem prevzel zadolženo posestvo. Ko sem se vrnil od vojakov domov, so me od vseh strani tirjali za denar. In tako sem bil primoran krasti. Tega mu seveda nihče ne verjame, najmanj pa sodišče. Ze zato, ker je izpočetka vse tajil, pozneje, ko so ga imeli že v zanjki, je polagoma priznaval, pri razpravi pa je vse skesano priznal. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe, od katerih je dva meseca že odsedel v preiskovalnem zaporu. Ostala dva obsedi na izrecno prošnjo raje v Ptuj.

Sodnija je zanj d... Jože Preložnik iz Krčevine pri Vurbergu je tako znan zapravljivec, da je sodišče postavilo otrokom varuha v osebi Kamenška. Ko mu je Kamenšek to pojasnil na podlagi sodnega izkaza, se je Preložnik žaljivo izrazil: a kaj, sodnija je zame pasji d... , a sodnija mu je za tako žalitev naložila 14 dni pokore.

Prikupili ali podkupili, to ni vseeno posebno, če se človek o takih stvareh razgovarja z orožniki. To je poskusil tudi Friderik Vrek, sin mesarja iz Leskovcu pri Ptuj. Dne 10. oktobra p. l. je prišel k njemu orožnik Hladnik z naročilom okrajnega glavarstva, da poizve, zakaj Vrek prodaja meso po 18 K, dočim ga hrvaški mesarji prodajajo po 16 K. In zdaj grede pota na dvoje: Orožnik trdi in je prisegel, da mu je Vrek zabrusil: „Vas so Hrvatje podkupili“, Vrek pa trdi, da mu je le rekel, da Hrvatje orožniku zato dajejo ceneje meso, da bi se mu prikupili. To sta potrdila tudi Vrekov oče in priča Kmetec. Toda sodišče je verjelo pričevanju orožnika in Vreka obsodilo na 1 teden strogega zapora.

Najnovejša poročila.

Trboveljska afeta.

LDU Beograd, 13. feb. Današnja „Politika“ piše pod naslovom „Trboveljska afeta“, kako je ministrska komisija v premogovnikih trboveljske premogokopne družbe, ki so bili dosedaj gnezdo rudarskih stavk in so v rokah dunajskega kapitala, odkrila velike nerednosti. Pri pregledovanju knjig se je ugotovilo, da so lastniki premogovnikov potvarjali produkcijske cene premoga za več ko 100%, da so mogli dobivati nedovoljeno visoke dividende. Cene premoga so se radi tega dvigale, prebivalstvo se je pritoževalo radi vedno večje draginje, država pa, ki je rabila dve tretjini vsega trboveljskega premoga, je bila prizadeta v še večji meri. List vprašuje, kako je mogoče, da niso državni uradniki treh ministrstev, ki so imeli nadzorstvo nad premogovniki, že prej odkrili te mahinacije.

Delavski spopadi v Italiji.

LDU Rim, 12. februarja. (Stefani). Kakor javljajo listi, je prišlo v arsenalu v Tržiču (Monfalcone) med delavoljnim in stavkajočim delavstvom do spopada, pri čemer so na obeh straneh streljali. Pri spopadu je bilo več oseb ranjenih. Kasneje so se spopadli socialisti in fašisti, ki so napadli delavsko zbornico. Pri tem je bila ena oseba ubita in 15 ranjenih.

Ljudsko štetje v Ljubljani.

LDU Ljubljana, 14. februarja. Mestni magistrat ljubljanski objavlja nastopne začasne številke ljudskega štetja

v mestni občini Ljubljana, brez predmestij: Prebivalcev 53.072, moških 26.268, žensk 26.804. Državljanov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je 48.246, tujih državljanov 1.611, neodločenih 3215. Po veroizpovedi je pravoslavni 2046, rimskokatoliški 50.323, grškokatoliški 38, evangeljskih 264, muslimanov 236, izraelitov 91, drugih veroizpovedanj 15, brez konfesije 59. Po materinskem jeziku je Slovencev, oziroma Srbov, Hrvatov in Slovencev 50.275, drugih Slovanov 760, Romunov 13, Italijanov 175, Nemcev 1690, Madžarov 65, Arnavtov 3, drugih narodnosti 91. Sedaj se vrši revizija ljudskega štetja, ki pa v glavnemu ne bo mogla uplivati na objavljeni izid.

Nemška izjava glede plačevanja obnovitvenih obrokov.

LDU Pariz, 13. februarja. (Agence Havas.) Nemški državni podtajnik Bergmann je dospel danes semkaj z izjavo nemške vlade, naslovljeno na francosko vlado, glede plačevanja obnovitvenih obrokov. „Temps“ piše o tem: Francoska vlada, ki je ostala v tesnem sporazumu z ostalimi zavezniki, je popolnoma pripravljena, poslušati nemške predloge, seveda s pogojem, da so sestavljeni v smislu dogovora od 29. januarja ali da ga dopolnjujejo. Nemški predlogi se bodo le tedaj vzeli na znanje, ako se skladajo s tem dogovorom, ki pomenja skrajno mejo možnih žrtv. Francija se ne bo spuščala v zavlačevalno taktiko, ki bi mogla londosko konferenco ovirati, oziroma njeno nalogo otežkočiti.

Program francoskih delavskih organizacij.

LDU Pariz, 13. febr. Splošna zveza delavskih organizacij je izdala program, ki obsega nastopne točke: 1. Razširjenje sindikalnega prava tudi na uradnike. 2. Osemurni delavnik. 3. Delavsko varstvo potom ustanovitve statistične službe, kakor tudi kontrola, pri kateri sodelujejo delavske organizacije. 4. Ustanovitev splošne delavske zavarovalnice, ki obsega vse nevarnosti, katerim so izpostavljeni delavci, kakor tudi zvišanje pokojnine. 5. Razširjenje delavske zakonodaje in delavskega varstva tudi na kmetijske delavce. 6. Enakopravnost tujih delavcev s francoskimi glede vseh delavskih pogojev. 7. Izenačenje delovnih pogojev celega sveta. — Splošna zveza strokovnih organizacij zahteva dalje podržavljenje veleobratov in nadzorovanje podjetij, pri katerem so udeleženi delavci ter je sestavila program za vzpostavitev opustošenih ozemelj.

Pašić ozdravel.

LDU Beograd, 13. feb. Predsednik ministrskega sveta, Nikola Pašić, si je že toliko opomogel od svoje bolezni, da sprejema na svojem domu posamezne člane vlade in zastopnike posameznih strank. Pašić bo od jutri naprej redno vršil svoje posle.

Naše odškodninske zahteve.

LDU Beograd, 13. februarja. Komisija ministrstva pravde za vojno odškodnino se bavi intenzivno z zbiranjem gradiva ter namerava v najkrajšem času dostaviti reparacijski komisiji v Parizu zapisnik vojne škode v Srbiji.

Trgovinski stiki z Italijo.

LDU Beograd, 13. feb. Komisija, določena za sklepanje trgovinskih pogodb z Italijo, je pričela zbirati gradivo, potrebno v to svrhu.

Borza 12. februarja.

Praga: Marke 130.25, švic. franki 1248.50, lire 275, francoski franki 555.50, angleški funti 299, dolarji 75.12, dinarji 200, avstrijske krone 10.95, polj. marke 8. Curih: Berlin 10.50, New York 612.30, London 23.87, Pariz 44, Milan 22.50, Praga 8.00, Budimpešta 1.20, Zagreb 4.30, Varšava 0.80, Dunaj 1.50, avstrijske žigosane krone 1.05.

Zagreb, Beograd, Dunaj, borze danes zaprte.

Gospodarstvo, trgovina.

Stanje Narodne banke z dne 8. januarja. Aktivna: Metalni fond: v kovanem zlatu 63.992.526,45, v nekovanem srebru 15.535.761,56, v tujih valutah 3.389.060,95, v rezervnih depozitih in tujih vrednostnicah 351.097.347,37, skupno 434.214.696,27, toraj plus napram prejšnjemu stanju za 2.852.217,28. Posojila: na menice 275.684.547,14, na vrednostnice 23.745.138,62, skupno 299.429.686,6 — je toraj proti prejšnjemu stanju minus od 7.469.569,58. Državni dohodki: za nakup kronskih vrednostnic 1.194.542.407,35, za menične račune 378.965.084,91, za posojila na bone 150.912.252,68, za posojila na bančne kreditne bone 1.558.871.755,62 — skupno 3.283.291.499,96. Vrednost državnih domen 2.138.377,163. Aktivna toraj 6.115.313.045,99, pasiva: temeljna glavnica 50.000.000 D., od katerih odpade za kovanje denarja 10.301.700. Rezervni fond 815.206,54. Kurzirane vrednostnice 3.370.587,145 — napram preje plus 26.459,435. Državne zahteve 592.740,137,67 — skupno 45.599.422,79. Državna podpora 2.138.377,163. Saldo raznih računov 2.491.693,78 — skupno dinarjev 6.115.313.045,99.

Jugoslovenska industrija v republiki Čile. V južno-ameriški republiki Čile obstoja dvajset jugoslovenskih tvornic solitra, ki proizvajajo skupno mesečno 748.000 meterskih stotov. Največja tvrdka med njimi je Baburica—Lukinje, ki sama poseduje 11 tovarn s skupnim mesečnim produktom 485.000 stotov. Lastniki so večinoma naši Dalmatinci-izseljenci.

Francoski dolg Ameriki. Kakor se doznava iz Pariza, dolguje Francija Ameriki po sedanjem novjšem stanju 50 milijard frankov, od katerih odpade na državo 46 in na razne denarne zavode 4 milijarde.

Ameriški gospodarski položaj. Predsednik newyorške trgovske zbornice Charles L. Bernheimer je podal izčrpano poročilo v novinah o gospodarskem položaju Amerike v preteklem letu. Izjavil je, da je v ameriških skladiščih, parobrodih in vagonih raznega blaga v vrednosti nad tri milijarde dolarjev in v raznih državah inozemstva nad eno milijardo dolarjev. Vse to blago je na dispozicijo odpremnikom.

Zvižane cene olju. V Nemčiji je cena olju poskočila od 600 na 700 mark pri 100 kg.

Albert Apponyi, predsednik madž. trgovske zbornice. V petek se je vršila konstitucijska seja madžarsko-angleške trgovske zbornice, grof Albert Apponyi je bil imenovan predsednikom.

Žalosten položaj na Španskem. Delo se je moralo v mnogih podjetjih omejiti. Bati se je, da se bo gospodarska kriza v vseh industrijskih krajih poostila.

Cene ruskemu premogu se niso povišale. Zveza lastnikov premogokopov v ruskem ozemlju je nedavno povišala cene premogu na 250 mark pri toni. Nemška vlada je pa odklonila to povišanje kot neutemeljeno.

Avstralsko-češka trgovina. Trgovinski pogovori med Avstralijo in Čehoslovaško napredujejo povoljno. Avstralska vlada je pripravljena dati dolgoročne kredite, za katere bi Avstralija uvozila surovo volno za tekstilno industrijo. Češka pa bi plačala s svojimi produkti, kakor s steklom, rokavicami, kožami ali bi pa volno predelala v gotove fabrikate.

Reforme carlaskih pristojbin v Ameriki. V senatni komisiji za trgovino in obrt se je pričelo posvetovanje zakonskega predloga o reformi carlaskih pristojbin. Demokrati so proti povišanju carin, medtem ko se republikanci v tem vprašanju ne strinjajo. Od večjih strani se ugovarja proti carinam, ker tako jamči kvaliteta domačih proizvodov najboljšo industrijo in da se ne sme pozabljati, koliko dolguje Evropa Ameriki in bi bilo tedaj nevarno, popolnoma izolirati ameriški trg od evropske produkcije.

Bolgarska za aktiviranje kapitala. Bolgarski minister trgovine Daskalov je podal na konferenci reprezentantov bančnih podjetij, na kateri so bili tudi novinarji, izjavo o nameri vlade, ki hoče aktivirati kapital. Vlada hoče izdelati zakonski načrt, po katerem bi se neproduktivni kapital spremenil v aktiviranega. Da je industrija brez kapitala nemogoča, uvidevajo tudi boljševiki. V prvi vrsti naj bi se favoriziral domači kapital. Da se pa da industriji večjo spodbudo, namerava vlada izdelati projekt za zakon o participaciji delavcev na dobičku podjetja. To so dokazale že nagrade, katere se je dalo rudarjem: Še nikoli niso bili takli izvrstni produktivni rezultati.

Poljsko prisilno posojilo. Finančni minister Poljske se je odločil, da uporabi naredbo o prisilnem posojilu. Tozadevni zakonski načrt je ministrstvo že pripravilo in ga predložilo v odobrenje. Brez ozira na to se bo sestavil tudi še zakonski načrt o enkratni oddaji premoženja.

Trgovinske stike med Čehoslovaško in Italijo. Sestavila se je čehoslovaška mislija iz zastopnikov zunanjega, trgovskega, železniškega in vojnega ministrstva, ki bo odšla prihodnje dni v Rim, da pripravi teren za gospodarske in katerikoli pogodbe med Čehoslovaško in Italijo.

Čehoslovaško-nemška trgovina. Iz Berolina se poroča, da pogajanja med Čehoslovaško in Nemčijo zelo ugodno napredujejo. Trgovinska pogodba, ki se je sklenila v nemškem parlamentu, ostane seveda nespremenjena. Pri tej priložnosti se bodo rešila tudi vprašanja izvoda in uvoza.

Nove čehoslovaske likerne tvornice. Po vesteh čehoslovaških listov se vrše v Pragi pogajanja za ustanovitev 16 velikih tvornic likerjev na Čehoslovaškem. Celo podjetje bo financirano od neke velike praške banke. Priklonile se bodo k tej za drugi najbrže tudi destilacije in rafinarije v Moravski.

Poljedeljska razstava v Alžirju. Kakor doznavamo, se bo vršila v času med 10. in 16. majem v Alžirju poljedeljska razstava, katere se bodo udeležili le zastopniki zveznih in neutralnih držav. Tudi našo državo se je pozvalo, naj se udeleži razstave.

Cehoslovaška in Romunija. Trgovsko-politična pogajanja med Čehoslovaško in Romunijo, ki se vrše v Pragi, se bodo skoraj zaključila. Sporazumelo se je že za recipročen minimalen tarif za izvozno carino.

Petrolejska produkcija v Romuniji. Iz Bukarešte se javlja: Splošna produkcija petroleja v Romuniji je bila tudi zadnje čase zelo majhna. Kot vzrok se navaja pomanjkanje skladišč in radi nedostatnega električnega toka, radi česar delajo podjetja samo 6—8 ur dnevno. Po Donavi se izvažajo zelo malo petroleja, ker je promet po njej prepovedan. Morski transporti so malenkostni, namreč 3—4 petrolejske ladje. Petrolejske čistilnice se pečajo tudi z izdelavo bencina. V letu 1919 je znašala produkcija petroleja na Romunskem 920.410 ton, leta 1920 skupno pa 1.030.086 ton.

Zveza med Donavo in Baltičkim morjem. Znan projekt o zvezi Donave s Baltičkim morjem je pri Čehih zopet aktualen in zdi se, kakor da bi se mislilo zelo resno na ta problem. Kakor se poroča iz Prage, je na inicijativo praškega ministra za javna dela izdelal referent v ministrstvu za Slovaško inženjer Stefan Janšak vse načrte za one vodne ceste, ki bi bile za bodoči razvoj gospodarskega življenja posebne važnosti. V pisarni tehničnega sveta Venceslava Moraveca dela veliki štab inženjerjev na načrtih za vodne stavbe. Najzanimivejši bo vsekakor neposredna zveza Donave s Baltičkim morjem. Prvi del tega načrta bo regulacija vavoge doline. Vaga se bo zvezala s Orvo. Spodnja vavoga dolina se bodo spojila potom kanala s Bratislavo. S tem prekopom bi bilo rešeno vprašanje

blagovnih ladij, ker ima Donava od Bratislave do Gönü močen strmec, tako da ne morejo ploviti tamkaj ladje z velikimi tovari. Vaga bi se zvezala s kanalom z Odro in bi se imelo na ta način direktno prometno cesto od moravsko-ostrovskih premogokopov do Slovaške in pa do Baltičkega morja.

Razno in humor.

Požar pod zemljo. Flegmatični ljudje morajo biti prebivalci zapadnega Serantona v Pennsylvaniji, ker nočejo menjati svojih bivališč. Pod njimi grli namreč star premogovnik, ki ni že par let v rabi. Kako je nastal požar, je še neznano, rudarji pa sodijo, da se je užgal plin. Iz vseh zemeljskih razpok se kadl, kar pa ljudi ne moti posebno.

Blazen čin zdravnika. Španski zdravnik Cajato v mestu Alaganu je v hipu blaznosti anonisiral v tamkajšnjih novinah, da je iznašel medikament proti tuberkulozi ter da ga je dobil v njegovem ambulatoriju. Takoj eno uro po izidu lista se je javilo pri njem 7 strank ter kupilo ta lek. Takoj po njihovem odhodu je prihitel k zdravniku Cajatu policijski komisar v navzočnosti raznih zdravnikov, ki so ugotovili, da je Cajato res blazen. Čudna se jim je zdela ta notica v

dnevniku ter so takoj zaslutili, da pri tem nekaj ni prav. Ali žriva so baje-sloven lek že povžile in prihodnji dan so bile že na mrtvaškem odru. Pri seciranju se je dognalo, da je bil »medikament« sestavljen iz cijankalija. Blaznik je bil oddan v umobolnico.

Skakajoči avtomobil. Nedavno se je vršila v Londonu razstava avtomobilov vsakovrstnih sistemov. Senzacija je pa zbujal skakajoči avtomobil, ki ga je sestavil neki ženijski škotski inženjer. Poskusi so se tudi prav izborni obnesli. Šofer je pognal avto s hitrostjo 35 kilometrov proti neki ograji, visoki okrog enega metra, kjer je brezhitno preskočil. Ako je resnično, beleži dotični list, se ne bo treba več ljudem umikati avtomobilom, ker bodo isti kar skakali preko njih.

Čuden porod. V Juneau City, severna Amerika, je porodila perica Kitti Wiminweh, žena kurjača v tamkajšnji elektrarni, naenkrat trojčke. Izredno čudno pa je, da sta dva malčka v hrbtu zaraščena ter vsak drugega spola. Zdrava sta ter uspevata zelo dobro. Tamkajšnji mestni zdravnik je izjavil, da bode otroka vzel v sanatorij in ju operiral.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Išče se **žagarski mojster**, ki bi bil sposoben napraviti ter voditi novo žago v Bosni. Nastop takoj. Ponudbe na naslov Gnjec i Petrovič, Sarajevo. 184-3-3

Nesrečno, poštena, ločena žena srednjih let se želi seznaniti z poštenim, zdravim, boljšim gospodom 35—45 let v svrhu razvedrila. Ponudbe pod šifro »Poletje« glavno-poštnoležeče. Tajnost zadržana! 203

Izgubil se je med vožnjo iz Celja v Maribor novi, rujav, moški ovratnik iz kožuvin in večja vsota denarja. Pošten najditelj naj oboje blagovoli oddati proti visoki nagradi v upravnistvu »Tabora«.

Išče se **mabilirana soba** s prostim vhodom za enega ali dva gospoda. Ponudbe na upravo lista.

En velik štedilnik za vzdati se proda. Vprašati v upravi lista.

Pisalni stroj „Adler“, naj-novejšega sistema, zelo priročen, je takoj za oddati. Naslov v upravi.

Lahka motorna kolo (Motor-Reve), 2 cilindra, dobro ohranjeno, se proda. Dravska ulica 11, gostilna.

Učenec

se sprejme kot litografski strojnik v podružnici Mariborske tiskarne, Strossmayerjeva ulica št. 5.

Svoji k svojim!

Dne 8. svečana 1921 je po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, preminul naš dragi soprog, ožir, oče, brat, svaki

dr. Josip Ipavic

okrož. zdravnik v Sv. Jurju ob juž. žel., skladatelj

Pogreb dragega ranjkega se je vršil v četrtek, dne 10. svečana 1921 ob pol 16. (pol 4.) uri pop. Sv. maša zadušnica se je darovala v petek, dne 11. svečana ob pol 8. uri predp.

Berta Ipavic, soproga, Jožek, Božo, sina. Minka Cajnar, Linč Artman, sestra. Dr. Benjamin Ipavic, zdravnik v Mariboru, dr. Marko Ipavic, okr. glavar v Slovenjgradcu, brata. Tomaž Cajnar, dvorni svetnik, predsednik okrožn. sodišča v Mariboru, Janko Artman, trgovec, župan v Sv. Jurju ob juž. žel., svaka. Anica Cajnar, nečakinja. Stud. phil. Tomaž Cajnar, nečak. 204

Belo nemško

jedilno sol

v vrečah, kakor tudi industrijsko sol, sladkor, bučno olje itd. oddaja po najnižji ceni

Tvrdba Anton Tonejc in drug

Maribor. 199 5—2

Zahtevajte cenel

Motorje za istosmerni tok

(Gleichstrom)

14 HP, 3 HP, 1 HP z napuščaji (Anlass) ter motor na plin proda

Mariborska tiskarna d. d.

Jurčičeva ulica 4.

KNJIGOVEZNIKA

MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!